

BAND X

JOHN WIKSTRÖM, FÖDD 5.4.1892 I BRÄCKE

- Nå, och Du började Din bana i skog och flottning, vilket år?

- Ja första gången jag var ute i skogen för att försöka lära mig det här det var hösten 1905. Då var jag med på skogsstämpling på Bergsjöedet - Kall. Det var första året som skyddsskogslagen tillämpades så till vida att vi hade då två jägmästare där som var med som bestämmande och det var bland annat en jägmästare Erik Geete och en jägmästare Mattsson. Det var första hösten och så konfirmerades jag på vintern 1906 och år 1907 var jag hemma. 1908 skulle jag då börja på och lära mig det här yrket och då bestämdes det att jag skulle få bli med till Bergsjöede-Kall tillsammans med en skogsfaktor som hette Norlander. Vi startade då hemifrån Sundsjö och åkte häst, första dagen nådde vi Östersund och andra dagen så kom vi upp till Offerdal. Så låg vi över där. Tredje dagen nådde vi till Rönnöfors. Då hade vi åkt trilla hela sträckan där men när vi kommit till Rönnöfors så var det vinter och snö och Rönnösjön var frusen, vilket gjorde att vi bytte ut trillan mot en släde. Så körde vi isen efter själva sjöstranden för att det var ju dock inte så starkt. Så nådde vi upp till Åkroken och på den femte dagen så var vi på Bergsjöedet.

Då var det full vinter och avverkningen hade pågått en tid så det var ju mycket virke nedkört. Då bodde vi på gården Bergsjöede och hade en liten kammare där, Norlander och jag. Vi skötte oss själva. Matfrågan var ju bra, vi hade gott om mat. Bland annat så fanns stora kar med salt kött och kaggvis med salt röding och dessutom så hade vi skaffat med, så vi hade då litet ärtor och bruna böner. Och sedan var det mest strålande amerikanskt fläsk, riktigt fläsk, det var inte sådana där usla grisar som i dagens läge, utan det var fläsk, som var hela decimetern tjockt.

Nåja, det där gick ju väldigt bra. Ett trevligt inslag kan man säga, den där vintern var att det var otroligt gott om viltbråd, hare, fågel, ripor och älg och en fullkomlig invasion av tjäder. Oss emellan så hade den där tjädern kommit ifrån Finland. Det var, ja jag narras inte, hundratals med tjäder. Så de dagar vi stod på Bergsjön och tummade så kunde man se omkring där, det var sådan där kort tall som var tio-tolv tum i brösthöjd och inte mer än en fem, sex meter lång, och där gick det ut några grova kvistar, och där satt dom där stora tjädertupparna. Så man kunde räkna till ett 40-50-tal. Bland annat kunde man tänka sig. Gustav, sonen i gården han var då kanske 22-23 år och mycket skicklig skytt, han sköt den där vintern 205 tjädertuppar, varutav det skickades det mesta till en som hette Percy Luck i Stockholm. Det var en engelsman, han var egentligen jakträttsinnehavare, han var där på ripjakten på höstarna den där gubben, eller om det var sönerna. Det kan jag verkligen inte säga. Nå en sådan där jaktdag må jag tala om det var verkligen skojigt.

Det är en kall vinterdag och Gustav ska ut och skjuta tjäder. Då drog han på sig en vit lärftskjorta utanpå ylletröjan. Så tog han sitt Husqvarnagevär 9,3 mm kulgevär, och ryggsäck med ammunition och så stack han iväg. Men samtidigt som han reste så skulle ju alltså far, gamla Göran, björn- och älgskytten, till fjälls efter starr för kreaturen utfordrades ju med starr för det fanns inte mer hö där på gården än vad hästarna behövde. Så då tog Göran och spände på hästens trygor och så tog han fram släden och så satte han sig i och körde upp till fjälls, på dom där trädermyrarna, och hämtade ett starrlass. Nu när Gustav hade skjutit. Vi säger att han skjutit 8 - 10 tjädertuppar på morron och förmiddagen där så kunde han ju inte bära hem för det vart ju en väldig tyngd utan då gick det till så att Gustav han sköt en tjäder eller en par så bar han fram det till den där stigen där pappan Göran då kommer med sitt starrlass och när gubben på eftermiddagen kommer hem ifrån fjället så såg han en tjädertupp, så steg han av och slängde upp de där tjädrarna på hölasset. Men inte nog med det utan Göran hade ju tillika hundratals med ripsnaror efter den där vägen som gubben kom hem, han satt på lasset med pipan i mun och mojade sig utav sjuttsiken, så kanske det låg på lasset en 7-8 stora

tjädertuppar och kanske ett 20-tal ripor och det såg ju verkligen festligt ut.

Nåja den där vintern gick ju och på vårsidan så närmade sig tiden att det var slut på avverkningen. Då övergick vi till flottning och då var vi ...

- Får jag fråga en sak där?

- Ja

- När Ni var ute och tummade på isen och såg tjädrarna, hade Ni aldrig bössor med?

- Nej inte under dagen inte, det kunde vara någon söndag som man jagade.

- Så Ni jagade inte själva?

- Nej, nej, nej.

- På vägen till och från då?

- Nej inte, vi hade inte tid utan jag kanske sköt en 7 - 8 tjädrar på vintern men det var ju bara för mat. Att ha litet ombyte i kosthållet om man så säger, Utan det var väl egentligen Gustav som var ute och han högg ju timmer också så det var ju lämpliga tillfällen som han var ute och jagade. Och likaså huggarna och körarna, ja det minns jag inte men det går jag ut ifrån att en del huggare också var ute på en söndag och knäppte sig någon sådan där stor tjädertupp. För det var ju som sagt var hundratals, man kanske inte törs säga tusentals men, det var en fullkomlig invasion. Direkt en invasion utav skogsfågel, eller utav tjädertuppar.

- Sedan, var det ingen som sköt gråverk däruppe, ekorre?

- Nej, nej, nej.

- Jag var uppe en vinter i Oviksfjällen här, och där var det en huggare som hade bössan med sig och han sköt ekorre.

- Jaså.

- Han hade större förtjänst på ekorrskjutning än vad han hade på sitt jobb.

- Jaha.

- Gustav där han tjänte ju. Det var en bra biinkomst kan man säga. Om jag inte missminner mig så fick han två och femtio styck för tjädrarna och skickade han iväg en par hundra då ned till Stockholm så hade han i alla fall femhundra kronor. Så det var ju inte alls någon dålig förtjänst. Så där kan man säga att det blev extra för han högg ju timmer annars.

Jodå, vintern gick och på våren så småningom skulle vi till att flotta. Då där fanns efter Långåsån så fanns det inga och finns fortfarande inga dammar och inga anordningar, vilket gjorde att vi skulle flotta med vårvattnet. Vi var två lag. Det var väl en, kanske tolv man i varje lag eller något sådant. Vi arbetade natt och dag. Vi började klockan sju på morgonen och arbetade till sju på kvällen och det andra laget började sju på kvällen och arbetade till sju på morgonen. Då var det jag som trots min ungdom som var bas för ena laget. Det var ju inte så förfärligt invecklat så det var ju bara att rulla timmer och det var ju grovgöra, grovt timmer. Stocken var sju alnar och sju tum, sedan var det obarkat, så det var ju inga småsaker. Vi förflyttade oss efter Långsån, vi började bland annat just på Bergsjön, nästan ända uppe vid kronlinjen där, ovanför Lappforsen.

Nu var det så här att det fanns inga bostäder utan dit vi kom på kvällen så slog vi oss ned, drog upp timmer och ställde till en ordentlig nying och sen låg vi ute. Jag låg ute precis hela tiden, var inte under tak en enda natt. Och det gick ju riktigt bra, det var att lägga sig. Jag hade inte av kläderna på en hel månad, och inte behövde jag tvätta mig och inte behövde jag raka mig och ingenting utan det var ju strålande. Man var ju som en riktigt ruskig kuse. På kvällen när vi kom för att göra kväll så ställde vi till en nying och jag bröt granris och gjorde mig en bädd och på den lade jag mig. Sovsäckar och något sådant fanns inte på den tiden. Jag hade en filt och bredde över mig, och låg i vadmalsbyxorna och ylletröjan. Jag kanske hade någon regnrock och lade på filten.

- Bussaron kanske.

- Bussaron kan man säga. Ja det var en härlig tid, en strålande tid.

Ibland när det regnade och var riktigt tråkigt väder så var det att vicka upp en båt eller något sånt för att skydda sig litet grand, men det var ju förhållandevis skapligt väder. Ungefär som det brukar vara. Det enda jag minns som jag tyckte, det var en morgon som det var litet kusligt och kallt när jag vaknade. Då låg vi efter Långsåfallet och jag tyckte det kändes litet kusligt på morgonen och märkte att bara jag fick av mig filten, så visade det sig att det hade snöat en 6 - 8 tum, så det var kritvitt hela marken och över filten och över mig

och alltihopa. Men det var ju fan inte att vara brydd för det utan det var till upp det och på med kaffepannan och få sig litet kaffe och värma upp sig litet grand, sedan var det ju timmerrullningen. Det gick. Det är inte så förbaskade noga. Vi låg ute i alla fall hela tiden. Beträffande matfrågan där så var det ju så här att jag hade en stekpanna och kaffepanna och så hade vi en snusburk. Jag tror det var en stor Hellgrens snusburk du vet som man spände bara en järntråd över den där. Och den där snusburken kokade vi all maten i. Och i den stilen. Kosten bestod ju som vanligt av kolbullar och så fiskade vi. Jag hade en kompis som hette Nils-Petter och han hade med sig ett par nät och då lade vi ofta ut dem i någon hölja och på tio minuter - en kvart så satt det alltid på en två, tre, fyra öringar på 4 hekto-halvt kilo och då gjorde vi upp dem och skar av stjärten och huvudet och skar av dem på mitten och ner i den där snusburken och på med litet salt och så kokade vi det där och det blev en härlig mat. Och så plockade vi även då. Ja, det var fantastiskt med bl a änder och till att börja med plockade vi, inte massvis, men vi hittade ju alltid några ägg i något sådant där bo och så minns jag, det kan ju hända att vi använde dem, dels kokade vi dem naturligtvis som vanligt och dels använde vi dem nog i kolbullsmeten, för att förbättra den litet grand. Men hur det var så, när det led på litet längre så gick ju inte det där för kokade man dem så var det ju början till en kyckling i dem och då var det naturligtvis att sluta med det. Men det gick bra, det var inte tu tal om det. Vi klarade av matfrågan och vi åt som sagt kolbullar och fisk och ägg och amerikanskt fläsk. - Äggen, var det ingen transmak liksom på äggen? Var det som vanliga hönsägg?

- Ja det går jag väl ut ifrån att det var. Det var väl inte så förbaskade viktigt hur det smakade, det var ju som litet ombyte också. Och jag går ut ifrån att när vi hackat sönder ett sånt där ägg och slog upp det i kolbullsmeten och rörde om så försvann väl den där smaken om så skulle vara. Men jag kan inte erinra mig. Det minns jag verkligen inte. Och nu var det inga massor med ägg.. Nåja vi fortsatte i alla fall och vi kommer efter en månad till Landösjön. Då blev det ju allmän flottled där. Så då höll vi på som sagt ungefär en månads tid. Det var ju hårda tider för att för en månads arbete då fick vi tre kronor om dagen för tolv timmars arbete

så fick vi tre kronor och om det nu var i runt tal ungefär en månad så har jag för mig att vi fick hundra kronor var. För en månads arbete. Jodå, det var ju riktigt. Det var en härlig tid, strålande tider.

Mest skojigt var det i alla fall på vintern med allt detta villebråd. Ja, det var villebråd till förbannelse. Hare och ripor och räv och tjädern här som jag höll på att tala om. Det var otroligt och i dagens läge så finns det ingenting, finns ingenting. Inte ett förbaskade smack. Man kanske får gå dagar och dygn innan man hittar någonting.

- Vad tror Du att det beror på att det har minskat så kraftigt?

- Ja det är väldigt svårt att säga men jag undrar om inte dessa stora kalhyggen med den här bränningen som sker på våren, jag undrar om inte det förorsakar att många tjäderbon blir uppbrända. Det vore nog från skogs- eller från jaktsynpunkt och ur viltvårdssynpunkt tror jag, lyckligare att bränningen skedde på hösten och inte på våren. För jag har ju hört, jag har själv inte sett det, men jag har hört talas om de här som har gått och planterat skog de har ju funnit flera bon av tjäder, som är skadade utav brand. Och sedan så får man ju naturligtvis tänka sig att med dessa stora hyggen så blir ju stora områden mycket torra. Det torkar upp och det är också ett stort men för skogsfågeln för de behöver fuktig mark och skydd. Det finns inget skydd åt dem utan de är hängiven till rovfågel och sådant där, som det finns massvis av. Jag tror inte det är riktigt att man skall, ifrån viltvårdssynpunkt, bränna på våren utan det skall ske på hösten då fågeln har någon möjlighet att rädda sig undan eller någontings i den stilen.

- När Ni var ute, vad hade Ni på fötterna under flottningen?

- Ja under flottningen så, gummiskor fanns ju inte, det fanns inte, utan vi hade, jag hade någonting som vi kallade för finnpjäxor.

- Långa pjäxor?

- Ja långa pjäxor, de kostade ungefär en tio-tolv kronor, de där gick en bit ovanför knät och de var obottnade.

- Slog Ni i tjära då?

- Nä det gjorde vi inte. Det minns jag inte, men sedan så lärde jag mig ett mycket bra knep. Jag var här nere på avverkningar på den så kallade Vitmossheden här på 1910-12 och hade också sådana där blötpjäxor i flottningen där. Och där gjorde vi så här att vi kokade lut, vanligt lut.

- Utav björkaska?

- Ja utav aska, och när det var klart så slog vi det där i stöveln och då blev stöveln alldeles mjuk förstås och då drog vi på en 2-3 par strumpor, de strumpor som vi skulle ha på och sedan så drog vi på stöveln och så hade lädret den egenskapen att det drog ihop sig så den passade precis efter foten och sedan blev den alldeles hård så sedan kunde man inte, det förskylldes inte att smörja inte för det bet ingen smörja på det där och inte bet något vatten påt heller. Nejdå. Som sagt var, man lutade dem, slog ur luten, drog på pjäxan, sedan den var mjuk och så gick man en dag med den på och så hade pjäxan torkat och då var det precis ihopdragat efter foten och därmed basta. Det var ju ett ganska knepigt sätt. Bra. Det var någon bolackare där som lärde mig det där.

- Kläderna i övrigt, det var vadmal det då?

- Jaha, visst tro jag det, för sjuttsiken, vi hade riktiga vadmalskläder och ylletröja givetvis och bussaron och så hade vi riktiga strumpor, riktiga hemstickade varma strumpor och sockar så det var ju inte tal om det.

Apropå när vi var där uppe i Bergsjöede. Vi tummade på heltum, bara på heltum. Minsta dimensionen så var sju tum, det övriga fick ligga kvar. Nu blev naturligtvis någon sex och sex- och en halv tum men vi tummade sju, åtta, nio, tio, elva, tolv och då gjorde vi så här att var stocken nu till exempel över sju och en halv då ropade vi åtta och var den under sju och en halv så ropade vi sju. Så det blir ju en rättvis fördelning på något så när skapligt. Och sedan så var ju allting praktiskt taget renkapat, det var ju inte till och komma med något skrotstockar där för det var ju ingenting.

- Var det inte barkat på den tiden?

- Nej, ja det skulle vara tänkbart kanske att de. Där på Bergsjöedet var det mest släpkörning då den där vintern för det kom längre uppifrån sjön och så blev det ju fjället och då var det ingen skog. Och det var ingenting stämplat

så det var ju så, det var ju inte, mycket dåligt stämplat, otroligt dåligt stämplat, för det här var ju första året det var skyddsskog och jägmästarna visste ju nästan inte själva hur det skulle gå tillväga. Och därför togs det ju bara de grova trädena och någonting i den stilen.

- Hände det någon gång att Ni ramlade i och blötte Er?

- Ja.

- Eller var det bara strandrensning?

- Ja det var egentligen bara strandrensning av virke och rensning efter ån. Det var ju särskilda gubbar som rev brötarna. Men det fick ju inte vi vanliga vara med på utan det var ju vana gubbar. Ja det kan man säga att det var, vi hade väl kanske en par man som var så där riktigt duktiga gubbar och så var det en som rodde ut de där då till bröten. Och så arbetade de. Då var det ju inte så att man fick spränga någonting det var ju aldrig någon som hade en tanke på att använda någon dynamit. Vi hade en tross med oss och så for då t ex den där gubben som skulle riva bröten, så for han ut och så fäste han trossen på en stock, som han trodde var själva fästet. Och så vi då som var i land så drog vi lös den där stocken. Och ibland så lyckades vi och ibland så var det till att ro ut trossen och sätta på en annan stock och det gick ju förbaskat bra. Det enda missöde eller olyckshändelse det var när vi höll till uppe i Lappforsen och en jädrans duktig man, han hette Pål och han var lapp en lappojke som var en 25-30 år och lätt på foten, och den där höll till ute på brötarna och vid ett tillfälle när han skulle till att fästa trossen, den var väl kanske en tum grov eller en och en halv tum, fästa trossen omkring en stock, så gick bröten och pojken följde med och försvann ute i vita strömmen och vi trodde ju att nu jämäligen har killen drunknat. Och några rusade till en båt och skulle försöka ta reda på honom och några andra skulle dra in trossen. Och då hängde pojken med där. Han släppte aldrig trossen. Nej då han höll i den, så vi drog honom i land. Han var medvetslös ett tag men ingenting fördärvad. Det var ingen stock som slog honom eller någonting. Men det var ju en välgärning att han var så pass kallblodig och besinnad att han höll i trossen annars hade han ju drunknat.

- Något annat har Du inte varit med om, eller har Du hört talas om några större olyckor eller så?
- Nej, nej aldrig. Det har jag inte. Inte i något arbete.
- Det är ju lätt till att det kan bli några olyckor i flottningen.
- Ja.
- Jag vet inte, på senare tid, nu enligt statistiken, så är halkolyckorna i flottning det är den största orsaken till skador. Det är halkningarna i flottningen. Och jag vet inte om det i viss mån beror på att de har slutat med näverskorna.
- Jaha.
- Jag vet inte om Du har varit med om näverskor?
- Nej
- Ikring 1918-20 så hade flottarna gärna, de som skulle ut på brötarna, näverskor för att de halkade inte med näver på timmer.
- Nej, nej. Det är mycket möjligt, det skulle rakt inte förvåna mig att inte som den här lappojken att han hade någonting sådant på fötterna men det är ingenting som jag kan erinra mig, det kommer jag inte ihåg.
- Till och med att jag kommer ihåg att dom har dragit av sig skorna.
- Ja, det har jag hört också. Att de gick i strumporna. Det tror jag hellre att de gjorde.
- Ullen halkar inge.
- Nej naturligtvis inte.
- Och så är nävern också, den liksom är litet sträv på ytan.
- Ja, ja. Ja det var strålande tider, härliga tider.
- Ja än sedan nu i flottningen då, det började mer och mer på att mekaniseras. Vad säger Du om det?
- Då säger jag så här: Gud ske lov att jag är född 1892 så jag behövde aldrig vara med. Jag hann alltså bli pensionerad innan den nya tiden kom. Ja det är svårt att säga om det där, man kan ju, jag säger ingenting om det för det är ju ingenting jag förstår mig på. Personligen kan jag ha min uppfattning med det. Men det är min ensak som det heter.
- Spelekor t ex alltså sådana saker.

- Det är ju en mekanisk detalj i flottningen som har gjort oerhört mycket nytta. Tycker jag.

- Ja visst.

- Ja visst, tror jag det, för sjuttsiken visst hade vi det. Visst hade vi spel ja för all del och på alla stora sjöflottningarna så hade man ju den där vanliga spelflotten med en sådan där brud och, gick runt på den.

Nej man man tänker sig i alla fall vilka förändringar som har kunnat ske det är ju inte så förfärligt, vad är det nu, det är 1908-70 ja det är sextiotvå, åja det är ju i alla fall en sextio år men det är ju en fantastisk förändring. Ja man tänker sig t ex att man skulle få folk att ligga ute natt på natt.

- Ja under bar himmel.

- Ja visst.

- När det snöar.

- Ja och dra upp timmerstockar och få till en riktig nying och sedan så bryter man sig litet granris och så kryper man ihop som en hundvalp. Jo det skulle vara festligt det. Och sedan en så strålande avlöning, tre kronor per dag, hundra kronor för hela flottningstiden. Och onekligen så, det var onekligen mycket sämre tider på den där tiden. För att, Du ser, ett, jag köpte ett par byxor för, ett par vadmalsbyxor t ex för fem eller sex kronor. Men det gick ju i alla fall två dagsverken, för att få till en byxa. Och köpte jag mig ett par de här finnpjäxorna som vi höll på att prata om, de kostade väl en tio - tolv kronor ja då gick i alla fall tre-fyra dagsverken. I dagens läge så går jag och köper mig ett par gummistövlar för femtio-sextio kronor, ja då tjänar jag ju hundra, på den här dagen eller sjuttiofem. Och ett par vadmalsbyxor kanske kostar femtio-sextio kronor idag ja det också tjänar jag på en dag. Så det är ju en väsentlig skillnad men då är det naturligtvis skattefrågan. Det vet jag inte sådana där gubbar där uppe om de över huvud taget betalade någon skatt. Och betalade de någon skatt så var det kanske inte mer än en tia eller något sådant där så det var ju ingenting.

- Det var ju i stort sett skattefritt då.

- Det var skattefritt då. Fritt, det var fritt se, jada. Och fri från allt bråk men slitsamt.
- En annan sak, i ditt långa liv bland skogens och flottningens folk, har Du kommit i kontakt med några sådana här gubbar som har trott på övernaturliga hjälpedor i flottningen.
- Nehej. Nej det kan jag aldrig erinra mig.
- Så Du har aldrig kommit i kontakt med sådana, som trott på små gubbar och vittror?
- Nej åtminstone kan jag inte erinra mig det.
- Tror Du att människor som lever så där ska vi säga så där naturligt, i eller i närheten av naturen, dom tar inte gärna till övernaturliga saker utan dom ser sakerna naturligt.
- Ja.
- De lever så att säga nära naturen och de är ett med naturen.
- Ja. Nej jag kan inte erinra mig det, från de där ungdomsåren, jag var ju i kontakt med alla möjliga sorters människor och både ung och gammal men det kan jag aldrig erinra mig att det var något sådant med. Men det var en härlig tillvaro, å vilken härlig tillvaro.
- De här flottarna som du kommit i kontakt med, flottarna som då var i verksamhet, var det sådana som var jämtar, eller var det inflyttade värmlänningar och dalkarlar och sådana?
- Nej, fast jag vet inte vad jag skall svara på det. Ja något, men det är de där fjällavverkningarna och i regel så var det ortsbefolkningen.
- Jaha de som var där uppe.
- Ja det var bondpojkar som var med och torpare som var med. Ja även någon värmlänning. Vi hade några värmlänningar, några gamla stofiler, som varit där i många många år, äldre men de var värmlänningar.
- Inga sådana där som ni skickade hem till Värmland igen.
- Nej det var sådana som kommit upp, stationära, som hade stanna och blivit här uppe. Och så hade vi väl några norrmän däribland så minns jag kanske. För det var ju inte så långt över från de där trakterna. Från Björkedet och där var det ju inte så långt. Men man kan säga att det var jämtar, det var ortsbefolkningen och därmed basta.
- Din far var ham jämte också?
- Min far var född i Ramsele.
- Jaså ångermanlänning?

- Jaha och flyttade över till Jämtland och kom upp till Undersåker där han var till i någonting kanske i tjugooårs-åldern eller något sådant där. Och sedan kom han in i skogsskolan, Silhe skogsskola. Gick där 1880. Så han gick där 1881 och så när han kom ut därifrån så blev han erbjuden plats hos Mons bolag på rekommendation av skolans förståndare. Så kom han till Mons bolag. Det var när Wikströmarna rådde om någon gång på 1881 eller året efteråt och sedan var han hos Mons bolag i hela sitt liv ända tills han dog 1915. Jodå, och det var en otroligt skicklig skytt och skogsman. En fenomenal skytt. Där är ett gevär som är skjutet tusentals djur med. Den där pipan är avtagen och det beror på ett missöde, pappa hade lånat bort geväret till en arrendator som var ute på harjakt. Det var sedan det var snö och det hade kommit snö i hagelpipan och den skall skjuta en hare så sprängde skottet av. Nejdå han var en mycket god skytt, otroligt skicklig skytt. Han fick ju, jag talar nu om att han fick en hund utav Percer Luck när han var på Bergsjöede, en fågelhund. De hade varit ute och jagat ripor i fjället och gubben far hade fått fyrtio ripor på fyrtyotvå skott en dag och då hade Luck kommit hem och var utan han hade sagt till engelsmannen att en sådan jägare skall ha en sådan här hund.

- Det var litet andra tider då än nu i alla fall.

- Och hemma, jag minns på höstarna, och förresten om vi säger så här. Från den 1 september och tills snön gick till knä så vi var ju ute och stämplade skog och höll på med skog och skog. Och hundjäklarna dom drev varenda dag. Vi hade ett par harhundar och ja då var det ja att gå och ställa sig på pass och så sköt man en hare och stoppade den i säcken och så fortsätta arbeta och så en stund efteråt så var det en ny hare uppe och så sköt man den eller någonting i den stilen. Och järpe och orre. De sade alltid det att det är väl ingen konst för dig, fruarna där i Bräcke sade så där ibland till mamma, att det är väl ingen konst för dig att ha kalas som har visthusboden full.

- Aproppå jakten, har du varit med och tagit på tjuvskytte tjäder och så på våren?
- Jaha, visst det tror jag det.
- Det är väl preskriberat?
- Det gör ingenting jag har inte några många men jag har ju varit med visst visst. På Bergsjöedet där på våren var vi ju ute och sköt några.
- Orre kanske.
- Nej det minns jag inte, men tjäder, var vi ute, när jag var där nere på heden sköt jag väl också någon men det var inte så mycket. Det var väldigt kul. Det var ju förfärligt livat det. Jag minns på Bergsjöedet en gång då Norlander hade ett kulgevär och då skulle Norlander för det var hans tur att skjuta den där kvällen, och då sprang vi på varsin tjädertupp, trots att jag inte hade något gevär men bara för att det var kul. Så att jag sprang och så tog jag mina tre steg och så stannade jag för och så stod jag bakom en gran, en sådan där riktig fjällgran, stod som i skydd där och så visade det sig att den där tjädern som jag sprang på han satt på baken och sedan han hade spelat så flyger han och sätter sig på andra sidan granen. Så jag hade, och förbaske mig, jag narras inte, två meter till denna fina tjädertupp då han smällde iväg och spelade och hade jag varit, det hade ju varit den enklaste sak i världen att springa och kasta sig på den och tagit den. Det hade jag kunnat gjort men det fanns ingen anledning. Det är alldeles förvånansvärt om man tänker sig så otroligt med villebråd som fanns på den där tiden. Överallt.
- Men det var väl olika år också.
- Jo givetvis. Ungefär som med tjäderhistorien här, vintern därpå så var det ungefär, vi uppskattade det till hälften, och den tredje vintern så var andra halvan försvunnen så att på en tre fyra år så var det bara normalt. Det var ingenting det var ingenting märkvärdigt.
- Ja du har bara glada minnen från ungdomslivet.
- Strålande.

- Vid sjöar och i skogen förr var det väl också så att det ingick i tjänsten för en skogskarlar att ha bössa med och sådant med sig. Det hörde väl till tjänsten. Det var inte förbjudet utan även om man hade en överordnad med och då sköt en hare eller så.

- Nej inte det tänkte man väl aldrig på. Vi hade ju hundar jämt, vi hade ju utomordentligt skickliga hundar. Apropos en sådan där hundjakt. Vi hade en mycket, mycket skicklig hund som hette Karo. En stövare. I alla fall det var medan vi bodde i Bräcke. En dag så ringer det i telefonen och så är det en god vän till pappa. Han bodde i Ånge eller i Östavall, det minns jag inte. Som säger så här i telefon "Hörru Jonas får vi låna Karo av dig, vi skall ut och jaga hare i morgon men vi har ju förbasse mig så dåliga hundar. Kan vi inte få låna Karo." "Jovisst. Jag sätter honom på tåget nu så går Du ner och tar reda på honom". Pappa gjorde som han sa. Det var på lördag och på söndag förmiddag så ringer det i telefon, pappa går och svarar och så är det den här, hans gode vän. "Hörru, jag har mistat Karo. Vi har varit ute här hela morgonen och vi har blåst, och inte fick han upp någon hare, det var ingenting. Det var ingenting, vi har inte hört ett ord sen vi släppte honom. Och vi är verkligen bekymrade." "Det behöver Du inte bekymra dig om för Karo han ligger under köksbordet han". Han stack iväg hem. När inte farsgubben var med så. Nej han tog raka vägen genom skogen direkt, hem till Bräcke. Som sagt var "det behöver Du inte bekymra dig för, för Karo han är hemma han", sade pappa och i den stilen. Och vi hade, sedan hade vi en hund också mycket skicklig hund som hette Flöjt. Och på gamla dagar så inackorderade pappa honom i Våle, Bodsjö, hos en arrendator. För att han var ingenting till att ha men han ville inte att han skulle skjutas. Och den där sabla hunden, rätt var det var så stack han iväg ifrån Våle över skogen kommer fram vid Grönviken och direkt ut i Revsundssjön och simmade över sjön till Bräcke. Och jag själv var med en gång när pappa och jag var ute och uttrade och utanför sågen där i Bräcke, på den sidan och det blåste litet skaplig västan så fick vi se någonting jädrans konstigt ute på sjön. Och säger pappa då ska se att det är Flöjt som kommer igen sa han. Så vi tog upp uttern och rodde honom till mötes så

gubben fick fag i pälsen och drog honom upp. Och det inträffade flera, flera gånger. Så var han hemma hos oss någon vecka eller så där och då hade vi ju en eller ett par andra stövare så vi kunde inte ha tre stycken utan då vid något tillfälle då så tog väl pappa med honom eller skickade honom med tåg till Gällö och sedan dit upp. Men en sådan jäkla hund. Han simmade över sjön. Stack över skogen.

- Ja att de hittar då.

- Ja visst det är ju ofattbart. Men de var kuliga. Nej vi hade skickliga hundar. Jämaligen vilket jagande. Och så fiskade vi. Och pappa var ju så skicklig på göra bindkrokar. Ja, han gjorde allting. Alla sådana där saker själv. Och aldrig köpte sån där ammunition utan han ladda själv. Ja då. Köpte en par hundra hylsor, kan man säga och sen så ladda vi. Och så skar jag en hylsa då som man, i lagomt mått med krut och så sen en förladdning.

- Av getingbo? Eller vad hade ni för laddning. Hade ni inte getingbo?

- Ja och så. Vad var det?

- Det minns Du att de brukade ha. De tog ju sådana där getingbon så hade de.

- Jaså, nej utan vi köpte dem det fanns förladdningar emellan krutet och haglet, som var så här tjocka som man stoppade i där.

- Det kan hända, jag minns att de hade hålpipor och slog förladdningar av getingbona.

- Jaha, nej då.

- Du vet det var ju sånt där grovt paper.

- Ja Det var väldigt högtidligt det där, när vi skulle ladda ammunition på hösten. För sjuttsiken, då var den där hylsan det var en lämplig hylsa då avskuren litet snett så där som var lämpligt hylsmått. Sedan så var det en förladdning och sedan den där vita stoppbrickan och sen så rullade vi den där på bordet då för att vika in kanterna.

Nej vi fiskade väldigt. Oj, oj, oj Kanske inte grovfisket enligt dagens begrepp utan det var utter och nät. Och pappa var skicklig på att göra, han gjorde såda fina dunkrokar och det finns väl. Det finns här. Du ska få se på helsike.

- Jag får tacka för en trevlig underhållning. Som vi har fått fira i skog och mark.

- Tack skall Du ha för det här hoppas det kommer till nytta i framtiden.

- Tack skall du ha.